C/2024/869

6.2.2024

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu „Posílení finanční odolnosti mikropodniků a malých a středních podniků a podpora poskytnutí druhé šance podnikatelům“

(stanovisko z vlastní iniciativy)

(C/2024/869)

Zpravodajka: **Mira-Maria DANISMAN**

Rozhodnutí plenárního shromáždění	25. 1. 2023
Právní základ	čl. 52 odst. 2 jednacího řádu
	stanovisko z vlastní iniciativy
Odpovědná sekce	Jednotný trh, výroba a spotřeba
Přijato v sekci	3. 10. 2023
Přijato na plenárním zasedání	25. 10. 2023
Plenární zasedání č.	582
Výsledek hlasování	
(pro/proti/zdrželi se hlasování)	205/0/5

1. **Závěry a doporučení**

1.1. Nedávné krize zdůraznily, že je zapotřebí posílit finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků. Prudký nárůst cen energií, vysoká inflace a úrokové sazby, jakož i narušení dodavatelských řetězců vedly k nejvyššímu počtu úpadků od roku 2015, což mělo významný dopad na mikropodniky a malé a střední podniky, které mají obecně na zvládnutí finančních problémů omezené rezervy a výrazněji se spoléhají na vnější financování, zejména na bankovní úvěry.

1.2. EHSV vyjadřuje vážné znepokojení nad nízkou mírou investic mikropodniků a malých a středních podniků a jejich oslabenou schopností financovat inovace a ekologickou a digitální transformaci.

1.3. Zpřísnění finanční regulace vedlo k situaci, kdy je přístup mikropodniků a malých a středních podniků k bankovním úvěrům stále více podmíněn zapojením veřejného subjektu, jako je záruční instituce nebo podpůrná banka. EHSV naléhavě vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala celkový dopad všech finančních nařízení na zákazníky mikropodniků a malých a středních podniků.

1.4. V podpoře finanční odolnosti mikropodniků a malých a středních podniků hrají úlohu nástroje financování EU. Je třeba zajistit dostatečné finanční prostředky prostřednictvím okna pro malé a střední podniky programu InvestEU. Na činnosti mikropodniků a malých a středních podniků by mělo být zaměřeno také více regionálních fondů EU. Aby se usnadnil přístup mikropodniků a malých a středních podniků k finančním prostředkům EU, EHSV již dříve navrhl zavedení postupu podávání jednostránkových žádostí pro malé a střední podniky ([1]).

1.5. Širší a pružnější možnosti financování by mikropodnikům a malým a středním podnikům nabídla plnohodnotná celoevropská unie kapitálových trhů. EHSV vyjadřuje politování nad omezeným pokrokem v tomto ohledu a vyzývá k přijetí dalších opatření k prohloubení unie kapitálových trhů.

1.6. EHSV vítá plánovanou revizi směrnice o opožděných platbách a vybízí normotvůrce EU, aby zajistili její rychlé přijetí. Revize by měla nejen stanovit spravedlivé platební lhůty, ale také zavést nezávislý a účinný systém monitorování a prosazování.

([1]) Úř. věst. C 194, 12.5.2022, s. 7.

1.7. Odhalování včasných signálů finančních potíží umožňuje mikropodnikům a malým a středním podnikům přijímat proaktivní opatření ke zmírnění rizik, zavádět obratové strategie a vyhledat nezbytné odborné vedení a podporu. Aby se zlepšilo včasné odhalování finančních potíží mikropodniků a malých a středních podniků, musí EU podporovat vývoj a zavádění digitálních nástrojů založených na datové analytice, umělé inteligenci a strojovém učení.

1.8. EHSV zdůrazňuje, že je důležité efektivně sledovat provádění nedávno přijaté směrnice o restrukturalizaci a insolvenci. Je třeba zaručit přístup ke spolehlivým podpůrným mechanismům přizpůsobeným specifickým potřebám mikropodniků a malých a středních podniků ve finančních potížích, které půjdou nad rámec pouhých informačních internetových stránek.

1.9. EHSV žádá Komisi, aby v zájmu podpory druhé šance pro podnikatele a zmírnění stigmatu spojeného s neúspěšným podnikáním provedla důkladné posouzení stávajících překážek pro druhé šance, s nimiž se evropští podnikatelé v důsledku podnikatelských neúspěchů setkávají.

1.10. EHSV uznává podstatný vliv regulačního prostředí na finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků. Podporuje plán Evropské komise na snížení povinnosti malých a středních podniků v oblasti podávání zpráv o 25 % a navrhuje stanovit ambicióznější cíle do budoucna s pravidelným monitorováním a hodnocením. EHSV dále vyjadřuje znepokojení nad dodatečnými náklady na dodržování předpisů vyplývajícími z vnitrostátních praktik „gold-platingu“, které nejen zatěžují mikropodniky a malé a střední podniky, ale také vytvářejí nekalou hospodářskou soutěž na jednotném trhu.

1.11. EHSV upozorňuje na dopad daňových předpisů a politik členských států na finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků. Složité daňové systémy, vysoké daňové sazby a administrativní zátěž mohou mikropodnikům a malým a středním podnikům způsobit potíže, a to zejména těm, které mají omezené zdroje na daňové plánování a dodržování předpisů. Naproti tomu daňové pobídky a zjednodušené daňové režimy mohou zmírnit daňové zatížení mikropodniků a malých a středních podniků a přispět k jejich finanční stabilitě.

1.12. Pro finanční odolnost evropských mikropodniků a malých a středních podniků má velký význam diverzifikace dodavatelských řetězců. Snížení jejich závislosti na jediném dodavateli nebo trhu pomáhá zmírnit finanční rizika a umožňuje jim účinněji se přizpůsobit měnícím se tržním podmínkám, kolísání cen nebo narušením dodavatelských řetězců. EHSV vyzývá k podpoře internacionalizace mikropodniků a malých a středních podniků a jejich přístupu na zahraniční trhy, aby mohly diverzifikovat své dodávky, zajistit si vyšší likviditu a zapojit se do celosvětového obchodu.

1.13. Klíčovou úlohu při zajišťování kontinuity a odolnosti činností hrají převody podniků. EHSV ve svém nedávném stanovisku *Převody podniků* požaduje, aby EU přijala opatření k usnadnění převodů podniků v Evropě ([2]).

2. **Úvod**

2.1. Mikropodniky a malé a střední podniky tvoří významnou většinu podniků, jelikož představují přibližně 99 % podniků v Evropě. Podle Eurostatu na ně připadají za dvě třetiny pracovních míst v Evropě a v roce 2022 přispěly k evropskému hospodářství částkou 3,9 bilionu EUR. Mezi mikropodniky a malými a středními podniky převládají mikropodniky s méně než 10 zaměstnanci, které tvoří přibližně 92 % evropských mikropodniků a malých a středních podniků. Mikropodniky a malé a střední podniky hrají zásadní úlohu v evropských společnostech, vytvářejí pracovní místa, vyrábějí zboží, nabízejí služby a dodávají hospodářství přidanou hodnotu.

2.2. V posledních letech čelily evropské mikropodniky a malé a střední podniky neočekávaným krizím, které jejich finanční stabilitu podrobily zkoušce a vyzdvihly, že je třeba posílit jejich finanční odolnost. Ukončení opatření ke zmírnění následků pandemie COVID-19, prudký nárůst cen energií, vysoká inflace a úrokové sazby, jakož i narušení dodavatelských řetězců vedly k nejvyššímu počtu úpadků od roku 2015, což mělo na mikropodniky a malé a střední podniky významný dopad ([3]). Ve srovnání s většími podniky mají mikropodniky a malé a střední podniky obecně na zvládnutí finančních problémů omezené rezervy a výrazněji se spoléhají na vnější financování, zejména bankovní úvěry. EHSV uznává snahu Komise podporovat mikropodniky a malé a střední podniky pomocí politických opatření. Nedávno zveřejněný balíček úlev pro malé a střední podniky zahrnuje opatření, jako je zjednodušení přeshraničních daňových postupů, zavedení přísnějších platebních podmínek v obchodních transakcích a jmenování zmocněnce EU pro malé a střední podniky, který má tlumočit jejich zájmy. Tato opatření nabízejí dílčí řešení náročné situace mikropodniků a malých a středních podniků.

([2]) Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 9.
([3]) Údaje Eurostatu o zápisech a úpadcích podniků za rok 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/DDN-20220217-2.

2.3. Cílem tohoto stanoviska z vlastní iniciativy je prozkoumat strategie pro posílení finanční odolnosti mikropodniků a malých a středních podniků prostřednictvím opatření na evropské i vnitrostátní úrovni. Stanovisko se bude zabývat přístupem mikropodniků a malých a středních podniků k financování, opožděnými platbami, finanční gramotností a řízením, včasným varováním a druhou šancí, dopadem regulačního rámce, diverzifikací dodavatelských řetězců a kontinuitou činností. V souvislosti s tímto stanoviskem se finanční odolností rozumí schopnost mikropodniků a malých a středních podniků odolávat finančním otřesům a potížím a zotavit se z nich. Toto stanovisko navazuje na předchozí práci EHSV týkající se mikropodniků a malých a středních podniků a dále zlepšuje porozumění jejich finanční odolnosti.

3. **Přístup k financování**

3.1. Finanční postavení mikropodniků a malých a středních podniků významně ovlivnila pandemie COVID-19. Mnoho podniků zaznamenalo pokles poptávky zákazníků, což vedlo ke snížení příjmů a peněžních toků. Zpoždění plateb ze strany zákazníků vedlo k nedostatku likvidity, v důsledku čehož je pro mikropodniky a malé a střední podniky obtížné plnit finanční závazky. Nárůst cen a narušení dodavatelského řetězce navíc zvýšily tlak na jejich finanční rezervy. V návaznosti na to se mnoho mikropodniků a malých a středních podniků během těchto náročných období potýkalo se zvýšenou mírou zadlužení a finanční nejistotou. Ačkoli bankovní úvěry a vládní zásahy mohly mikropodnikům a malým a středním podnikům poskytnout určitou úlevu, podle OECD jiné zdroje financování poklesly, zejména vlastní kapitál v rané fázi ([4]). Mnoho mikropodniků a malých a středních podniků je stále zatíženo dluhem, neboť i nadále splácejí úvěry, které si vzaly, aby překonaly finanční problémy způsobené pandemií.

3.2. Od vypuknutí pandemie a války na Ukrajině se mikropodniky a malé a střední podniky po celém světě potýkají s významnými finančními problémy, mimo jiné v důsledku vysoké inflace a opakovaného zvyšování úrokových sazeb ([5]). Tyto faktory vedly k přísnějším finančním podmínkám, kvůli nimž je pro mikropodniky a malé a střední podniky přístup k financování obtížnější a nákladnější. Zhoršení přístupu na kapitálové trhy navíc problémy zhoršilo, neboť investoři jsou více nakloněni méně rizikovým investicím.

3.3. EHSV podporuje záměr evropských orgánů posílit odolnost a udržitelnost finančního systému, existují však obavy ohledně možného nepříznivého dopadu zpřísnění předpisů na přístup mikropodniků a malých a středních podniků k bankovním úvěrům, což vede k situaci, kdy je přístup mikropodniků a malých a středních podniků k financování stále více podmíněn zapojením veřejného subjektu, jako jsou záruční instituce nebo rozvojové a podpůrné banky. EHSV uznává význam rozvojových bank pro financování mikropodniků a malých a středních podniků, naléhavě však vyzývá Komisi, aby pečlivě sledovala celkový dopad veškeré finanční regulace na zákazníky těchto podniků. EHSV rovněž vyjadřuje vážné znepokojení nad nízkou mírou investic mikropodniků a malých a středních podniků, jakož i jejich oslabenou schopností financovat inovace a souběžnou transformaci a zdůrazňuje, že mikropodniky a malé a střední podniky musí mít i nadále přístup k financování za přiměřené ceny.

3.4. Určitou možností je pro mikropodniky a malé a střední podniky, které se potýkají s obtížemi při získávání finančních prostředků od tradičních věřitelů, alternativní financování jako skupinové financování nebo andělští investoři. EU může usnadnit využívání alternativního financování vytvořením podpůrného regulačního rámce, podporou sdílení dat a iniciativ otevřeného bankovnictví a investicemi do cílených programů finančního vzdělávání pro mikropodniky a malé a střední podniky. Dále je třeba rozvíjet také trhy rizikového kapitálu, kapitálové trhy a dluhopisové trhy tak, aby byly pro mikropodniky a malé a střední podniky přitažlivější.

3.5. Rovněž samotná EU hraje důležitou úlohu při posilování finanční odolnosti mikropodniků a malých a středních podniků prostřednictvím nástrojů financování. Tyto nástroje poskytují mikropodnikům a malým a středním podnikům přístup ke kapitálu, který může být obtížné získat z tradičních zdrojů, a záruční nástroje, které pomohou zmírnit vnímaná úvěrová rizika. Je třeba zajistit dostatečné finanční prostředky na podporu mikropodniků a malých a středních podniků prostřednictvím okna pro malé a střední podniky programu InvestEU. Pokud jde o Evropskou radu pro inovace (ERI), EHSV podporuje výzvu Evropského parlamentu ([6]), aby Evropská komise zlepšila účast malých a středních podniků v ERI a navrhla nástroje financování, které budou pro malé podniky a mikropodniky přístupnější. EHSV se rovněž domnívá, že na činnosti mikropodniků a malých a středních podniků by mělo být zaměřeno více regionálních fondů EU. Aby se usnadnil přístup mikropodniků a malých a středních podniků k finančním prostředkům EU, EHSV již dříve navrhl zavedení postupu podávání jednostránkových žádostí pro malé a střední podniky ([7]).

([4]) OECD (2020), „The impact of COVID-19 on SME financing: A special edition of the OECD Financing SMEs and Entrepreneurs Scoreboard“ (Dopad pandemie COVID-19 na financování malých a středních podniků: Zvláštní vydání srovnávacího přehledu OECD o financování malých a středních podniků a podnikatelů), OECD SME and Entrepreneurship Papers, č. 22, OECD Publishing, Paříž, https://doi.org/10.1787/ecd81a65-en.

([5]) Viz např. OECD (2023), „OECD Financing SME and Entrepreneurs Scoreboard: 2023 Highlights“ (Srovnávací přehled ukazatelů financování malých a středních podniků a podnikatelů OECD: hlavní poznatky z roku 2023), OECD SME and Entrepreneurship Papers, No. 36, OECD Publishing, Paříž, https://doi.org/10.1787/a8d13e55-en.

([6]) EP 2022/2063/(NI).

([7]) Úř. věst. C 194, 12.5.2022, s. 7.

3.6. Konečně pak širší a pružnější možnosti financování by mikropodnikům a malým a středním podnikům nabídla plnohodnotná celoevropská unie kapitálových trhů. EHSV vyjadřuje politování nad omezeným pokrokem v tomto ohledu a vyzývá k přijetí dalších opatření k prohloubení unie kapitálových trhů.

4. **Řešení opožděných plateb**

4.1. Směrnice EU o opožděných platbách ([8]) stanoví právní rámec, který má podnikům zajistit včasné platby za jejich zboží a služby. Pravidla EU týkající se opožděných plateb zlepšila situaci zpoždění plateb, avšak více než 60 % podniků v EU stále nepřichází platby včas a nejvíce zasaženy jsou malé a střední podniky, a to i tehdy, když získají veřejné zakázky.

4.2. Posílit finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků a pomoci zabránit zbytečným úpadkům může kultura včasných plateb. EHSV proto vítá probíhající revizi směrnice o opožděných platbách a vybízí normotvůrce EU, aby návrh urychleně přijali ještě před koncem stávajícího politického mandátu.

4.3. EHSV se domnívá, že revize by měla nejen stanovit spravedlivé platební lhůty, ale také vybudovat nezávislý a účinný systém monitorování a prosazování. Každý členský stát by proto měl mít povinnost určit odpovědný orgán, který může dohlížet na dodržování předpisů a na žádost malých podniků nebo jejich organizací zasáhnout. Kromě toho by orgány měly mít pravomoc v případě nedodržení předpisů ukládat sankce.

4.4. EHSV žádá též rychlé platby při financování evropských projektů pro malé a střední podniky a navrhuje, aby se také na ně vztahovala pravidla o opožděných platbách.

5. **Posílení finanční gramotnosti a řízení**

5.1. Schopnosti mikropodniků a malých a středních podniků v oblasti finančního řízení se liší, přičemž některé z nich mají silné finanční dovednosti, zatímco jiné mohou postrádat potřebné znalosti a odborné znalosti týkající se finančního řízení, což může vést k problémům v oblasti sestavování rozpočtu, řízení peněžních toků, finanční analýzy a přístupu ke vhodným možnostem financování. Zlepšení finanční gramotnosti a dovedností mikropodniků a malých a středních podniků povede k účinnému finančnímu řízení, zlepší jejich přístup k financování a zvýší jejich odolnost vůči krizím.

5.2. EHSV důrazně podporuje začlenění podnikatelského vzdělávání do všech úrovní vzdělávání a zdůrazňuje, že je důležité vybavit jedince dovednostmi, jež jsou pro podnikání nezbytné. Kromě toho jsou zapotřebí přístupné a snadno dostupné služby finančního poradenství pro podnikatele, které od samého počátku podpoří rozvoj finančně odolných obchodních modelů. Klíčovou úlohu při zvyšování finanční gramotnosti vlastníků mikropodniků a malých a středních podniků hrají podnikatelské organizace, a proto je důležité, aby EU a členské státy tyto organizace podporovaly.

5.3. EU by měla investovat do programů odborné přípravy, které zlepší dovednosti v oblasti finančního řízení a investičních strategií mikropodniků a malých a středních podniků. Například cílem platformy Entrepreneurship4all je zvýšit počet úspěšných podnikatelů v Evropě prostřednictvím digitálního vzdělávání a odborné přípravy a rovněž poskytovat odbornou přípravu v oblasti finanční gramotnosti podnikatelů. EU může kromě toho usnadnit přístup mikropodniků a malých a středních podniků k odborným znalostem a poradenství v oblasti financí, například prostřednictvím mentorských programů nebo platforem pro vytváření sítí propojujících mikropodniky a malé a střední podniky se zkušenými odborníky. Je důležité, aby podnikatelé měli k těmto podpůrným nástrojům přístup ve svém jazyce.

6. **Investice do včasného varování a druhé šance**

6.1. Zásadní význam pro zlepšení finanční odolnosti mikropodniků a malých a středních podniků má včasné odhalení finančních potíží. Odhalování včasných signálů finančních potíží umožňuje mikropodnikům a malým a středním podnikům přijímat proaktivní opatření ke zmírnění rizik, zavádět obratové strategie a vyhledat nezbytné odborné vedení a podporu. Systémy včasného varování umožňují podnikům přijímat včasná rozhodnutí, například týkající se přizpůsobení činnosti, hledání dodatečného financování nebo zavedení opatření na úsporu nákladů, která mohou pomoci zabránit platební neschopnosti a zajistit dlouhodobou životaschopnost podniku.

([8]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU ze dne 16. února 2011 o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích (Úř. věst. L 48, 23.2.2011, s. 1).

6.2. EU podnikla aktivní kroky na podporu včasného odhalování finančních potíží a usnadnění procesů úpadku a restrukturalizace mikropodniků a malých a středních podniků. Cílem směrnice o restrukturalizaci a insolvenci ([9]) je zavést zjednodušené a účinné postupy pro včasnou restrukturalizaci a poskytnout druhou šanci podnikatelům, kteří čelí finančním obtížím. Členské státy jsou povinny nabídnout přístup k podpůrným mechanismům, které pomáhají podnikům ve finančních potížích, jako jsou podpůrné programy vypracované v rámci projektu včasného varování v Evropě (Early Warning Europe) ([10]). EHSV vyzývá k účinnému monitorování provádění směrnice a zdůrazňuje, že je třeba zajistit přístup ke spolehlivým podpůrným mechanismům pro mikropodniky a malé a střední podniky v potížích, které půjdou nad rámec pouhých informačních internetových stránek.

6.3. Aby se zlepšilo včasné odhalování finančních potíží mikropodniků a malých a středních podniků, musí EU podporovat vývoj a zavádění digitálních nástrojů založených na datové analytice, umělé inteligenci a strojovém učení. Tyto nástroje mohou nabízet monitorování v reálném čase, zjišťování rizik a včasná varování umožňující proaktivní zásahy k předcházení finančním obtížím a jejich zmírňování, čímž se posílí finanční odolnost podniků.

6.4. Pokud mají vlastníci mikropodniků a malých a středních podniků možnost se zotavit z finančních potíží nebo podnikatelských neúspěchů a zahájit jako podnikatelé „druhé kolo“, je pravděpodobnější, že uspějí a budou prokazovat zvýšenou odolnost. Druhá šance umožňuje podnikatelům poučit se z minulých chyb, uplatnit své nové znalosti a zkušenosti a lépe se vyrovnat s budoucími výzvami s větším sebevědomím a přizpůsobivostí. Vytvořením prostředí, které podporuje a podněcuje druhé šance v Evropě, mohou mikropodniky a malé a střední podniky těžit z odolnosti a růstového potenciálu podnikatelů, kteří se poučili ze svých předchozích zkušeností.

6.5. EHSV žádá Komisi, aby provedla důkladné posouzení stávajících překážek pro druhé šance, s nimiž se evropští podnikatelé v důsledku podnikatelských neúspěchů setkávají. Tyto překážky, jak legislativní, tak nelegislativní povahy, mohou poctivým podnikatelům bránit v zahájení nového podnikání. Těmito překážkami mohou být například potíže se získáním bankovního účtu nebo nezbytného pojištění. Ačkoli se příslušné překážky mohou v jednotlivých členských státech a podnikatelských kulturách lišit, jejich komplexní mapování by umožnilo určit osvědčené postupy a vypracovat jednotná řešení pro společné výzvy. EHSV se domnívá, že EU musí hrát aktivní úlohu při odstraňování stigmatu spojeného s podnikatelskými neúspěchy a při vytváření příznivého podnikatelského prostředí.

7. **Regulační rámec a zdanění**

7.1. EHSV uznává podstatný vliv regulačního prostředí na finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků vzhledem k možnému vyčerpávání omezených zdrojů kvůli nákladům na dodržování předpisů, jež může omezit jejich schopnost investovat do růstu a inovací. EHSV podporuje plán Evropské komise na snížení povinnosti malých a středních podniků v oblasti podávání zpráv o 25 % a navrhuje stanovit ambicióznější cíle do budoucna s pravidelným monitorováním a hodnocením. EHSV dále vyjadřuje znepokojení nad dodatečnými náklady na dodržování předpisů vyplývajícími z vnitrostátních praktik „gold-platingu“, které nejen zatěžují mikropodniky a malé a střední podniky, ale také vytvářejí nekalou hospodářskou soutěž na jednotném trhu.

7.2. Zefektivnění a zjednodušení povolovacích postupů a postupů udělování licencí může zvýšit finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků, neboť snižuje administrativní zátěž, umožňuje rychlejší zakládání podniků a podporuje jejich rozšiřování. EHSV proto zdůrazňuje, že je třeba zjednodušit právní předpisy a urychlit povolovací postupy pro investice a jiné podnikatelské činnosti.

7.3. EHSV upozorňuje na dopad daňových předpisů a politik členských států na finanční odolnost mikropodniků a malých a středních podniků. Složité daňové systémy, vysoké daňové sazby a administrativní zátěž mohou mikropodnikům a malým a středním podnikům způsobit potíže, a to zejména těm, které mají omezené zdroje na daňové plánování a dodržování předpisů. Naproti tomu daňové pobídky a zjednodušené daňové režimy mohou zmírnit daňové zatížení mikropodniků a malých a středních podniků a přispět k jejich finanční stabilitě. Vzhledem k tomu, že

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenci) (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 18).

([10]) Projekt včasného varování v Evropě zavedl vnitrostátní poradenské a podpůrné sítě pro podniky v potížích, viz https://www.earlywarningeurope.eu/.

správci daně často vystupují jako věřitelé mikropodniků a malých a středních podniků, hrají klíčovou úlohu při posilování jejich finanční odolnosti. Toho lze dosáhnout opatřeními, jako je nabízení úlev na platbách, poskytování podpory dodržování předpisů a zefektivnění a digitalizace daňových procesů. Tato opatření mohou pomoci mikropodnikům a malým a středním podnikům účinněji plnit své daňové povinnosti a zlepšit svůj celkový finanční prospěch.

8. **Diverzifikace dodavatelských řetězců a zajištění kontinuity činností**

8.1. Diverzifikace dodavatelských řetězců má velký význam pro finanční odolnost evropských mikropodniků a malých a středních podniků. Snížení jejich závislosti na jediném dodavateli nebo trhu pomáhá zmírnit finanční rizika a umožňuje jim účinněji se přizpůsobit měnícím se tržním podmínkám, kolísání cen nebo narušením dodavatelského řetězce.

8.2. Mikropodniky a malé a střední podniky však při budování diverzifikovaných dodavatelských řetězců čelí výzvám kvůli své omezené kapacitě, znalostem a zdrojům. Kromě toho mají mikropodniky a malé a střední podniky často menší vyjednávací sílu v zakázkách na dodávky ve srovnání s velkými společnostmi, což dále komplikuje jejich schopnost zorientovat se v ujednáních v rámci dodavatelského řetězce a vyjednávat o nich. EHSV vyzývá k podpoře internacionalizace mikropodniků a malých a středních podniků a jejich přístupu na zahraniční trhy, aby mohly diverzifikovat své dodávky, zajistit si vyšší likviditu a zapojit se do celosvětového obchodu.

8.3. Klíčovou úlohu při zajišťování kontinuity a odolnosti činností hrají převody podniků. Je-li podnik převeden na nového vlastníka nebo vedení, jsou zachovány obchodní činnosti, zachována pracovní místa a udržovány vztahy se zákazníky, dodavateli a dalšími zúčastněnými stranami, čímž se minimalizuje narušení a zachovává se hodnota podniku. EHSV ve svém nedávném stanovisku *Převody podniků* požaduje, aby EU přijala opatření k usnadnění převodů podniků v Evropě ([11]).

V Bruselu dne 25. října 2023.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru

Oliver RÖPKE

([11]) Úř. věst. C 486, 21.12.2022, s. 9.